XX. évf. 1933 július—augusztus 7—8. szám.

AZ ÁG. H. EV. MISSZIÓ-EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

MISSZIÓI LAPOK

Megjel. havonta. Előfizetési ára: 1 évre 1 pengő. Postatakarékpzt. számla 17.270 sz.

ALAPÍTOTTA: SCHOLTZ ÖDÖN ESPERES.

SZERKESZTI: D. BÁRÓ PODMANICZKY PÁL és NÉMETH KÁROLY.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: D. BÁRÓ PODMANICZKY PÁL, EGYETEMI TANÁR.

A Missziói Lapok szerkesztősége: Sopron, Károly magaslati-u 4. Kiadóhivatala: Győr, Petőfi-tér 2.

Kir. Erdélyi Tudományegyetem Könyvtár

A herrnhuti misszió és Magyarország.

Most peregnek le utolsó napjai a herrnhuti testvér-község külmissziói munkássága megindulása óta eltelt kétszázadik esztendőnek. Erről a legendaszerű kezdeményezésről nálunk is méltóképen megemlékeztek, de az ünnepléseknek volt egy magyar szempontból sajnálatos hiányuk: nem világítottak rá azokra a hatásokra, amelyeket e mozgalom életének mindjárt az első évtizedeiben Magyarországon, elsősorban Erdélyben keltett és nem elevenítették fel a — tudomásom szerint — első magyarországi evangélikus külmisszionáriusnak, Pilder Györgynek megragadó egyéniségét, mozgalmas, áldozatos pályafutását. Ezt a mulasztást szeretnénk most pótolni főként azoknak az adatoknak segítségével, amelyeket erdélyi szász testvéreink könyvtárak és levéltárak mélyéből napvilágra hoztak.

Van a német külpolitikának egy sokszor rettegéssel emlitett törekvése, a *Drang nach Osten:* közel- és távol-kelet gazdasági és esetleg politikai meghódítása Németország számára. Napjainkban is gyakran írnak és beszélnek róla. Sokkal kevesebb szó esik, de jelentőségére nézve összehasonlíthatatlanul nagyobb egy másik Drang nach Osten: a német misszionáriusok csendben folyó, életek egész légióját áldozatul követelő munkája Keletnek Krisztus számára való meghódításáért. Ennek a törekvésnek első kisérletei a herrnhuti misszió kezdeményezésére történtek.

1710-ben, hogy a kiüldözéssel fenyegetett testvér-közösségek számára új lakóhelyet keressenek és hogy missziói munkásságukat kibővítsék, két testvér indult utnak Ausztrián és Magyarországon keresztül Romániába, hogy az ottani fejedelemtől letelepedési engedélyt kérjenek. Nagyon viszontagságos utjuk közben jövet is, menet is hosszabb időt töltenek Nagyszebenben, Brassóban és Besztercén. Felkeresik azokat, akik már valami kapcsolatban voltak a herrnhuti mozgalommal, vagy akikről hallották, hogy rokonszenveznek vele. Mindenütt, ahol csak alkalom kinálkozott, összejöveteleket tartottak és a herrnhuti testvérek egyetlen, örök témájáról beszéltek. „Bizonyságot tettünk a Bárányról, a megöletettről, akiben mindenek számára ingyen kegyelem tétetett el és aki bennünket, átkozott bűnösöket vérével váltott meg. Nagyon megszívlelték a hallgatók szavainkat, a kegyelem bőséggel áradt ki ránk, sokan keservesen sírtak és fölébredt lelkükben az üdvösségre való vágyódás. A Bárány sok áldással ajándékozott meg nyíndnyájun-

kat“ — írja egyik testvér a naplójában botladozó, együgyű, de ellenállhatatlanul ható szavakkal. Úgy látják a kiküldöttek, hogy „Erdély gazdag zsákmányként várja a Bárányt.“

Erdélyi barátaik igyekeztek a két testvért lebeszélni a romániai utról; „Mi megköszöntük az intést, de azt mondtuk, hogy a mi Urunk másképen parancsolta nekünk.“ És keserves, életveszélyes utazás után eljutottak Bukarestbe. Megdöbbentette őket a románok vallásos életének formalizmusa. „Nagy komolysággal, böjtöléssel és keresztvetéssel akarnak érdemeket szerezni és lelkük üdvét így megnyerni. De a mi megöletett Bárányunknak az érdeme egészen el van rejtve előttük, mert senki sem beszél nekik a Megváltóról.“ A román fejedelem barátságosan fogadta a követeket és engedélyt adott 20 iparos-testvérnek a letelepedésre. Boldogan indultak vissza és azt hitték, hogy „feltárult előttük Kelet kapuja és az Üdvözítő örömüzenetét az ottani világnak is elvihetik.“

Hazafelémenet ismét felkeresték erdélyi barátjaikat, missziói munkájukat kiterjesztették más városokra is, majd Kolozsváron, Debrecenen és Vácon keresztül visszatértek hazájukba. Velük ment egy fiatal szász kántor is, Singer Mihály, akit égetett a vágy, hogy a herrnhuti mozgalommal bensőségesebben is megismerkedjék és Zinzendorf közvetlen közelébe kerüljön. Tiz évig tartózkodott részint Németországban, részint Angliában. Majd Zinzendorf visszaküldte Erdélybe, hogy a két testvér által megindított és az idők folyamán elszunnyadott mozgalmat ismét fellendítse. Ugyancsak az ő hivatása lett volna az, hogy Romániában is folytassa a herrnhuti mozgalom megalapozását, de erdélyi ügyes-bajos dolgai és különböző szerencsétlen körülmények nem egyszer az indulás pillanatában akadályozták meg a nagy terv végrehajtásában. Korai halála és a mind hatalmasabban kibontakozó ébredésnek világi és egyházi hivatalos hatalom által való elnyomása pedig századokkal elodázta ennek az Istentől elsősorban a magyar keresztyénségnek adott csodálatos megbizatás végrehajtását. 150 évnek és egy földre sújtó katasztrófának kellett bekövetkeznie, hogy ha az egyetemes magyar keresztyénség nem is, de legalább erdélyi véreink meginduljanak Julián barátnak és két első magyar ismert bibliafordítónak, Tamásnak és Bálintnak az utján Kelet felé, amerre a két egyszerű herrnhuti testvér is járt „Krisztus parancsára“.

A Németország-szerte egyre jobban terebélyesedő herrnhuti mozgalom több ott tanuló magyarországi diák életére is döntő befolyású volt. Ezek közé tartozott első evangélikus külmisszionáriusunk, Pilder György is. Amíg mint jenai egyetemi hallgató a herrnhuti testvérek közösségében találkozott Jézus Krisztussal, addig a hiábavaló keresések sok keserűségét, termékeltlennek látszó vívódások beláthatatlan sokaságát kellett átkínlódnia. Pedig a késői utód vizsga szeme már az életbe való indulásakor is sok biztató mozzanatot tud felfedezni, amelyek részint racionális módon előre sejtetik a jövendő körvonalait. 1716-ban Szászsebesen született. Épen háromszáz esztendővel előbb egy Szászsebes közelében levő faluban látta meg a napvilágot egy másik kis gyermek,

aki később mint szászsebdsi diák török fogságba került és husz esztendeig rabszolgaként élt a török birodalom különböző részeiben. Amikor kiszabadult, leírta élményeit. Ez volt az első tárgyilagos tudósítás, amelyet Európa a mohamedánizmusról kapott és egyszersmind ez az írás mutatott rá legelőször — ha negativ módon is — reális tapasztalatok alapján azokra az indokokra, amelyek a török missziót az európai keresztyénség számára döntő jelentőségűvé teszik. Ha a *Genius loci,* a hely szelleme csakugyan titokzatos, formáló erő, akkor Sebesi Györgynek, a diák-rabszolgának emléke is hozzájárult Pilder György pályafutásának kialakulásához.

Pilder édesatyja komoly, buzgó evangélikus pap volt... A család keresztyén lelkülete azonban nem tudott a kisfiú számára megnyugtató és felfelé lendítő erők forrása lenni. Gyermekkorának szomorú emléke, egy szörnyű pestisjárvány, három kistestvérének halála, mindenekelőtt pedig kínzó vallásos kételyei az életuntságig pesszimistává tették. „Vigasztalhatatlan voltam — írja naplójában testvérei halálával kapcsolatban — hogy nekem nem jutott az a nagy szerencse (t. i. a halál) osztályrészemül.“ Nyugtalan lelke nem engedi megpihenni. Hiába tartóztatják vissza jóakarói nagyszerű igéretekkel, megy ki külföldre, hátha megtalálja ott a bizonyosságot és a megnyugvást. De az egyetemen is nagy csalódások várták. Naiv módon azt képzelte, hogy „a professzorok a világ világosságai, akik majd megmutatják az ég felé vezető igazi utat.“ De csakhamar meg kellett látnia. hogy „azok nagyrészt nem ismerik az igazsághoz vezető ösvényt és a lelket csak üres gondolatokkal, meg száraz, iskolás bölcselkedéssel akarják megtölteni.“ 1738. tavaszán összeköttetésbe kerül a herrnhutiakkal és az ő testvéri közösségükben „megérzi az örökélet előizét.“ „A Megváltó isteni bizonyossággal ajándékozott meg, hogy én is részesülhetek a kegyelemben“ — írja ezidőtájt. A következő éveket Eszt- és Lettországban tölti. 1741-ben Revalban felveszik a herrnhuti testvér-közösségbe. Ettől kezdve a herrnhutiak változatos, mozgalmas és megpróbáltatásokkal teli életét éli. Reval után Herrnhut, Lindheim, Marienborn, a hollandiai Zeist és Barby életének a legfontosabb állnmásai.

1756-ban Zinzendorf utasítására utrakel Hocker orvos-testvérrel együtt Kairó felé, hogy egyrészt a halott kopt egyházba igyekezzenek életet vinni, másrészt pedig innen tovább utazva, Abesszíniában indítsák meg a missziói munkát. Pilder Kairóban az arab nyelvet csakhamar elsajátítja és hozzáfog feladata elvégzéséhez. Foglalkozik a kopt papsággal, lefordítja számukra Zinzendorf 10—12 prédikációját. De minden erőfeszítésük hiábavaló volt: a koptoknak nem kellett az evangélium. Mivel reménytelen kisérletezgetésekre nem akarták idejüket pazarolni, utnak indultak Abesszinia felé, erősen reménykedve, hogy ott Isten számukra „nyitott ajtót“ tartogat.

Utjuk Suezig a thébai sivatagon vezetett keresztül. Az utolsó két napi járóföldet étlenül és szomjazva tették meg. De az igazi

szenvedések még hátravoltak. Suezben hajóra szálltak, hogy a Vörös-tengeren keresztül jussanak el utazásuk végcéljához. Már a hajóút kezdetén is sok kínt okozott nekik a friss viz hiánya és a szörnyű hőség. De azért utközben is buzgón végezték missziói munkájukat a hajósnép között, mint annakidején Pál apostol. Miközben a lassujárású török gálya csigatempóban szelte a hullámokat, ők odaadó várakozással lesték az igéret földjének, Abesszinia partjainak feltünését...

Áhítattal szemlélték azt a helyet, ahol a hagyomány szerint a zsidók átkeltek a Vörös-tengeren. Amikor messziről megpillantották a Sinai-hegyet, „hálát adtak az Üdvözítőnek, hogy olyan időben teremtette őket, amikor már nem villám és mennydörgés utján beszél velük, hanem szívüket a Golgotára vezeti, ahol ő a vérével földön és égen mindeneket kiengesztelt és örök megváltást fundált."

1758. okt. 19-ig eljutottak Haszane szigetéig. Az éjtszaka egyre erősődő szélvész hajójukat letépte a horgonykötélről és egy sziklához vágta. A legénység és az utasok csak csodával határos módon tudtak a lakatlan és terméketlen szigetre kivergődni. 19 napot töltöttek ott „éhségben és bánatban, mezitelenségben és szegénységben, szenvedésben és veszedelemben, — írja Pilder. A sötétség fejedelme engem és Hocker testvéremet olyan kegyetlenül támadott, hogy már-már alig tudtunk ellenállni. Ebben a nagy nyomorúságban félrevonultam a parton és a homokra borulva keservesen sírni kezdtem. Uram Jézus, így imádkoztam, Te eddig engem mindig meghallgattál és sohasem engedtél el vigasz nélkül színed elől. Én kész vagyok ezen a szigeten meghalni és tudom, hogy a lelkem Hozzád fog szállni. De mi még nem értük el utunk célját, azért ments ki bennünket a szükségből és engedd meg, hogy utunkat akadálytalanul folytathassuk és szaporíthassuk a Te seregedet. A Megváltó meghallgatott és megvigasztalt engem. Hittem, hogy rövidesen megszabadulunk. És a huszadik napon történt, hogy egy arab hajó kötött ki a szigeten". A nyomorúságnak azonban nem szakadt vége. Dseddába, egy arab kikötőbe kerültek, ahol Pilder vérhast kapott, „Puszta csontvázzá asztam és az emlékezetem meggyöngült. Szinte már gondolkodni sem tudtam. Ehhez járult még a borzasztó nyomorúság, amely olyan nagy volt, hogy 9 hónap alatt egy ital friss vizet sem kaphattam. Azután az Egyiptomba való visszautazás alatt az állandó életveszedelem, hogy hajótörést szenvedünk, majd hogy elégünk, vagy hogy rablók kezébe kerülünk. Ennyi baj között is lelkem tántoríthatatlanul a Megváltón csüngött. Nem féltem sem a veszélytől, sem a nyomorúságtól, sem a haláltól. Szívemben égi bizonyosságot éreztem, hogy a hajam szála sem fog meggörbülni."

A két testvérnek végre is sikerült Kairóba visszajutni. Hocker ott maradt, Pilder pedig súlyos betegen Európába hajózott. De csak Livornoig ért el. Itt állapota annyira rosszabbodott, hogy az orvosok már lemondtak életéről. „Krisztus, a legnagyobb orvos, — írja ebben az időben — tegye velem azt, ami neki tetszik...

Ha beteg vagyok, hát beteg vagyok... Ő mindent elviselhetővé tud tenni." Közben betegsége vizkórrá fajult, de Isten nem engedte meg, hogy nagy hite megszégyenüljön. Bár végleg csak 13 esztendő mulva gyógyult meg, már 1763-ban arabra tanítja Barbyban a misszionárius-jelölteket, 1772-ben visszatér hazájába, Magyarországra és itt hosszabb ideig nevelősködik. Az itteni nyugodt életmód közepette egészsége teljesen helyreáll. 1777-ben ismét Németországba megy és a gnadenfrei testvérek között dolgozik 1793. nov. 27-én bekövetkezett haláláig.

Pilder életében csodálatosan ábrázolódik ki az a nagy isteni ajándék, amely a herrnhutiak munkáját olyan ellenállhatatlanná és örökértéküvé tette: *boldogan tudott szenvedni Krisztusért.* És ha a késői utód kétkedő mosollyal azt kérdezné, ugyan miféle jelentősége van mindennek a mi vergődő korunkra nézve, hadd feleljenek erre Scherg Györgynek, a jelenlegi brassói ev. lelkésznek az ismertetőhöz írott leveléből vett néhány mondat: „A mag, amelyet a herrnhuti testvérek Erdélyben elvetettek, most kel ki. Csodálatos ébredés körvonalai bontakoznak ki népünk életében." Ha a magyarság is megtanulná a herrnhutiak nagy titkát, a boldog szenvedést!

Dr. Hilscher Zoltán.

A misszió és a Biblia.

Irta: **Horeczky Béla.**

A misszió eszméje olyan régi, amilyen régi maga a keresztyén Egyház, mégis 18 évszázadnak kellett eltelnie, amíg oda jutott a keresztyénség, hogy a Bibliát szerte a világon, minden ország nyelvén terjessze.

Lehetetlen meg nem látni az isteni intézkedést abban, hogy épen akkor, amidőn a ker. missziói munka kezdett kinőni a gyermekcipőkből és szélesebbkörű tevékenység mezejére lépett — egy Társulat alakult (1804), amely Bibliával látta el a misszionáriusokat.

A Bibliának pogány népek nyelvére való fordítását a misszionáriusok végezték és végzik még ma is eınyedetlenül. Elbámul az ember, ha elgondolja, hogyan birta a misszionárius visszaadni az eszkimók nyelvén a „fügefát", a kongó néger nyelvén a „havat", grönlandi nyelven a „báránytt", amikor ezek a szavak az ő képzetkörükön kívül esnek és nyelvökben szó sem volt reájok. A bibliafordító misszionáriusok tanítója, sugalmazója valóban a *Szentlélek.*

A Biblia és a civilizáció. A misszionáriusok bibliafordító tevékenysége — vallásos vonatkozásoktól eltekintve is — hatalmas lépéssel vitte előre az emberi civilizáció ügyét. Azelőtt a fajok csak nagy lassan tudták felküzdeni magokat valamelyes kulturfokra. Ma, ha egy misszionárius felfedez egy törzset, 5 esztendő alatt ábc-t és bibliafordításával „irodalmat" teremt számára. Köztudomású, hogy az olvasó ember fogalmi köre bővül, műveltsége határtalanul megnövekszik.

Egy bennszülött maláji elragadtatásában így szólt: „A malájiak nyelve legékesebb a világon, nézze meg valaki a mi bibliafordításunkat!" Egy zulu néger így nyilatkozott: „A fehéreknek sok előnyük van: van vasútjok, telefonjok, hátultöltős puskájok; eszesek, gazdagok, jól öltözködnek, de valamijök nincs, ami viszont nekünk van meg: az evangéliumok zulu nyelven!" Valaki megjegyezte, hogy az angol fordítás is nagyon jó, de ő fejét rázta: „Olyan jó nem lehet, mint a miénk!"

Az irott Ige hatalma. Afrikai vademberek nem egyszer tettek megható bizonyságot az Isten Igéjének hatalmáról. 1836-ban egy keresztyén hottentotta és egy kaffir törzsfőnök meglátogatta Angolországot. Egy nyilvános összejövetelen

melyet a Londoni Misszió Társulat rendezett — a hottentotta ezt mondta: „Mikor a Biblia hozzánk jött, mezitelenek voltunk, barlangokban és hegytetőkön tanyáztunk, festékkel mázoltuk testünket. De a Biblia a hegytetőkről és az odukból előcsalogatott bennünket. Most már tudjuk, hogy van Isten és mi Őelőtte számottevő teremtmények vagyunk... Együtt utaztam a misszionáriusokkal, elvittük a Bibliát a bushmannokhoz és más törzsekhez. A bushmannok az Isten Igéjének hallására eldobták kézívöket és nyílvesszőiket, a kaffirok elvetették paizsukat. Lattakooba mentem. Azok is elhagyták gonosz cselekedeteiket és Isten gyermekeivé lettek."

Jellemző az afrikai népléleknek a Biblia felől alkotott vélekedésére az az eset, amelyről Moffat misszionárius tudósít: „Egy idősebb emberrel találkoztam, aki nagyon levertnek látszott. „Mi a baj barátom? Ki halt meg?" — kérdeztem tőle. „Oh — mondotta — nem halt meg senki." „Hát akkor mi lelt? Úgy nézel ki, mintha gyászolnál." — Az ember erre megvakarta a füle tövét és így válaszolt: „A fiam mondja, hogy a kutya megevett egy lapot a Bibliából." „Talán pótolni tudom" — mondottam. „Óh — felelte a mi emberünk — nem az itt a bökkenő, hanem az a kutya nem csinál több hasznot, többé senkit meg nem harap, a sakált sem fogja meg, az is olyan szelid lesz, mint, látom azok az emberek, akik hisznek abban a Könyvben!"

A Biblia mindent átformál. Tahiti szigetén Nott misszionárius hat éven át dolgozott és imádkozott, mire Pomáre a sziget királya megtért. Ettől kezdve a király maga segédkezett a misszionáriusnak Lukács evangéliuma fordítási munkájában. A „Te parau na Luka" (Lukács Evangéliuma) hatása meglepő volt ezen a szigeten. A vérontás és bálványimádás megszünt, az emberevésnek csak a szégyenletes emléke maradt fenn. A faragott bálványisteneket Angliába küldték. Az áldozó kőoltárból nyomdaalkatrész lett. Templom épült, amelynek szószéke körül a bennszülöttek hajdani gyilkoló kopjáikból készítették a rácsot.

Isten Igéje a Sárga Birodalomban. Morrison Róbertet 1807-ben küldötte ki a Londoni Missziói Társulat Kínába. Úttörő volt a szó igaz értelmében és Kantonban telepedett le.

Igaz, hogy valami 2 évszázaddal korábban, a nagy Szíriai Egyház misszionáriusai, már hirdették az evangéliumot a Sárga Birodalomban. 1625-ben Kr. u. ugyanis Singanfuban kiástak egy emléket, amely elmondja, hogy O-lo-pen „figyelvén az azur felhőket és magával vivén a szent Könyveket" — átutazta a mongol pusztákat és elérkezett (635-ben Kr. u.) Shen-si fővárosba. Itt rendeletet eszközölt ki az új vallás és a szent Iratok érdekében, amelyekből „a Birodalmi Könyvtár számára is fordítottak". Ez az ősi kínai Biblia azonban sajnos elveszett.

1800 körül oly kevéssé volt ismeretes a kínai nyelv földrészünkön, hogy a Bibliának kínai nyelvre való lefordítását, a nyelv természeténél fogva „irodalmi lehetetlenségnek" tartották. Amellett életveszélyt jelentett az eféle munka, mert a kínai törvény halálbüntetés szigorával tiltotta el nyelvüknek idegenek részére való tanítását. De Morrison imádsága és szívós kitartása győzött. Egy pincében bujdokolva fordította le az Ujtestamentomot kínai nyelvre s Tse Ako nevű tanítója, mialatt a fordítás munkájában segédkezett, Isten Igéjének hatalma által megragadva, keresztyén hitre tért.

Misszió Biblia nélkül. A keresztyén missziói munkásság Biblia nélkül valósággal a levegőben lóg, világosan mutatja ezt két missziói területnek Japánnak és Madagaszkárnak az összehasonlítása.

Mikor a portugálok Japánt felfedezték (1543) a jezsuita Xavier Ferenc, aki akkor Indiában térített, elhatározta, hogy munkába veszi az új területet. 1549-ben két társával együtt Japánba hajózott s munkájok látszólag meglepő sikerrel járt. Ő és utódai kb. 20.000 embert kereszteltek meg. Egyházakat szerveztek, templomokat építettek. De bibliát nem adtak a megtértek kezébe. Nemsokára kitört az üldözés vihara s a kath. japán keresztyénséget teljesen elseperte

(Folytatása a következő számban.)

Leuschner Frigyes Vilmos, a Kina-Felföldi Misszió megalapítója.

A Berlini Misszionak nagy munkaterülete van a Kwang-tung tartományban, melyet Kínai Felföldnek neveznek. Majdnem háromszor akkora, mint Nagymagyarország. Lakosai főleg a hakkák szélesvállu, zömök törzséhez tartoznak és nagyobbrészt földművelők.

Amikor a Berlini Misszió 1882-ben missziói munkát kezdett a Kínai Felföld déli szélén, Kanton tartományban, ott talált már néhány missziói állomást. Köztük volt egy elpusztított missziói őrhely a tartomány északi részében, Nam-jungban. Hanspach missziói úttörő keresztelt meg itt korábban egy Ho nevü szabót. Ennek az embernek bátor bizonyságtétele folytán keletkezett a 61 lélekből álló keresztyén gyülekezet.

Itt merészelt Leuschner Frigyes Vilmos (szül. 1862. Trebnitz, Sziléziában) az 1889. évben letelepedni egy szűk, kicsi kínai házban, amelyet meg kellett osztania más lakókkal, segítőtársával és lovával. Ott lakott majdnem öt évig; nyelvtanulmányokat folytatott, iskolát rendezett be és innen indult el felvidéki útjaira. Telekvásárlásra lehetetlen volt gondolni az akkor Kína belsejében uralkodó idegengyűlölet miatt.

Leuschner különösképpen előkészített volt az ilyen úttörő munkára. Kemény, nehéz ifjúság volt mögötte. Apja korán elhalt. Segítenie kellett édesanyjának kenyeret keresni. Kraschnitzban, Sziléziában, mint német irgalmasrendi ápoló jutott arra az elhatározásra, hogy életét a misszió szolgálatára szenteli. Nagy szeretettel olvasta a missziói iratokat és tudatában volt, milyen nehéz és felelősséggel teljes a misszionárius hivatása. Örvendezéssel lépett be 1883-ban a Berlini Misszióba kiképzésre. 1888-ban küldték ki a kínai munkamezőre.

Első feladata a nehéz nyelv megtanulása és az annyira idegenszerű kínai viszonyokba való beléhelyezkedés volt. Mindkettő aránylag gyorsan sikerült. Igen, egyre jobban megmutatkozott, hogy különös képessége van a kínaiak közti szolgálatra. Megtanulta a módját, hogyan legyen kínaivá a kínaiaknak. Pedig eredeti elhatározása az volt, hogy majdan az afrikai munkamezőre megy.

40 év előtt még ritkaság volt az idegen Kínában, kiváltképpen Kantonban. Voltak helyek, ahová fehér ember még nem tette lábát. Az idegengyűlölet igen nagy volt. Leuschner és felesége, akivel néhány év mulva Kínában esküdött meg, gyakran életveszedelemben forogtak. Mivel Nam-jungban nem lehetett telket szerezni, Sin-jin-ben kezdett állomást építeni. De ennek is tömérdek nehézség s veszély állta útját. Ha napközben úton volt, a kínaiak körülvették a Sin-jin-ben épített agyagkunyhót. meg akarták ölni feleségét, mert női ruhába öltözött kémnek tartották. Ha fáradtan hazatért, nem talált nyugalmat a tolvajoktól és rablóktól. A bennszülöttek többször fölszólították az épülőfélben lévő állomás lerombolására. Leuschner mindannyiszor el tudta háritani a veszedelmet. Fölfegyverzett rablóbandák többször fenyegették a már elkészült állomást is, de ő nem vesztette el bátorságát. „Nem tudjuk, mi történik holnap; de tudjuk, hogy az Úréi vagyunk!“ — irta abban az időben.

Mindezen nehézségek ellenére messzire, a Felföld hat kerületére kiterjedő missziói tevékenységet fejtett ki. Nemsokára, 1897-ben, Tsi chin városkában új állomást épített. Fáradhatatlanul hirdette az Igét képekben gazdag nyelven, gyalog és lóháton, az országutakon és teaházakban, a szegényes kápolnákban éppúgy, mint a vásártereken. Ellenvetésekben és közbekiáltásokban gyakran volt része, de lélekjelenléte sohsem hagyta el; az ellenkezőknek és gúnyolódóknak mindig meg tudta adni a helyes választ. Rendíthetetlenül hitt az Evangélium győzelmében. Bele tudta vésni ezt a hitet az általa kiképzett bennszülött segítőtársai szívébe és megláthatta sokoldalú munkájának gyümölcseit abban, hogy a Felföldön itt-ott létesített állomásokon és prédikálóhelyeken kisebb-nagyobb keresztyén gyülekezetek keletkeztek. Maradandó érdeme, hogy a Berlini Misszionak 200 kilométerre Kína belsejében nagy összefüggő munkaterületet szerzett.

Saud-su-fu-ból, az északi folyó melletti nagyforgalmu városból, ahol 1903-ban a harmadik állomást építette, fejtett ki még 20 évig gazdag tevékenységet, mint lelkész, mint a kínai ifjúság tanítója, mint a kínai lelkészek kiképzője és mint a Kína Felföldi Zsinat szuperintendense. Gyülekezetei nagyon szerették.

Különös gondoskodással viseltetett az akkor kezdődő női misszió munkájával szemben. Steuer Katalin testvérrel leányiskolát nyitott Saud-su-fu-ban. A

városban és azon kívül kis körök alakultak keresztyén érzésű asszonyokból, akiket egyébként a misszionárius munkája Kínában nehezen érhet el.

Leuschner kiváló érzékkel bírt az orvosi dolgok iránt és mivel kiképzést nyert a betegápolásban, fáradhatatlanul tanult tovább, hogy orvosa és segítője lehessen a kínaiaknak. Ezek addig csak csodadoktorokat ismertek. Nem mulasztotta el sohasem, hogy rámutasson a lelkek nagy Orvosára.

Legforróbb kivánsága azonban az volt minden időben, hogy a babona elvakultságában élő, — a gonosz hatalmak és szellemek miatti kimondhatatlan félelemtől soha nyugalmat nem találó, —. az erkölcstelen élet: ópium, játékszenvedély, leány- és asszonykereskedelem bűnében leledző kínaiak Jézushoz jöjjenek. Még előrehaladott éveiben is nem egyszer ment el a hegyek közé Kína őslakóinak a miautzok-, vagy másképen jautzokhoz és elvitte hozzájuk életveszedelemben is az örvendetes üzenetet. az ő számukra is földre jött és önmagát adó Megváltóról. Egy tudományos értekezés és egy érdekfeszítő útleírás lettek irodalmi gyümölcsei ezeknek az utazásoknak, Egyébként is sokat írt.

Amikor 1922-ben hazament, miután még elkisérte D. Knak missziói igazgatót egy veszélyekkel teli látogató útján, a kínai misszió földi értelemben elvesztette egyik úttörőjét, a Kína Felföldi Misszió megalapítóját.

Kunst Irén levele Kínából titkárunkhoz.

I. Kor. 15, 58. Kedves levelét köszönettel vettem. Bár nagyon örülök, ha otthonról levelet kapok, nem tudok mindjárt felelni, mert nem lehet nagyon sürün írnom. A napok oly gyorsan telnek és egy-egy nap nagyon is rövid. Ma egész délelőtt látogatásokat tettünk Tzo evangélista feleségével és Liunával, azaz a bibliás asszonyommal. Kimentünk, hogy egy ismerős családot látogassunk, akik már régen nem jöttek az összejövetelekre. Utközben minden nőt a holnapi istentiszteletre hívtunk. Egy szegény öreg anyóka behívott. Már hallotta az evangéliumot, de még nem érti. Sírva elpanaszolta, hogy most 81 éves, nincs senkije. Jó alkalmunk volt őt Jézushoz utalni; Ő meg tud vigasztalni és szeret. Megigérte, hogy holnap eljön. — Aztán utunk egy gazdag család udvarára vezetett. Nem szívesen hallgatták a meghívást, bár leültettek és teával kináltak meg bennünket. A szomszéd házban két szegényebb család lakott; egy-egy asszony volt otthon; megigérték, hogy eljönnek. A déli kapun kimentünk és jobbra fordulva megint egy gazdag családhoz jutottunk. A vendégcsarnokba tea mellé telepítettek bennünket. Egy hölgy és több gyermek vett körül. Vajjon milyen földhöz hasonlított a szíve. A mellette levő házban nagyon kedvesen fogadtak. Az öregebb nő unokája bevezetett a hálószobába és az ágyára ültetett, ami bizalomnak a jele. Alkalmunk volt négy nőnek Jézus megváltó szeretetéről szólni. Onnan Szongnéhoz akartunk menni, ahelyett az iskolához értünk, amelyet fia vezet. Ez a fiatal Szong úr eleinte sokat eljárt a „fuhintangba" (összejöveteli helyiség). mert nyereséget remélt. Aztán ellenkezett az evangéliommal, de mivel az evangélista kis fiai is látogatják az iskoláját, most semleges. Remélem, hogy még az Úrhoz tér. Szép fiatal feleségével, aki két szép kis fiat szült neki, rosszul bánt és minden ok nélkül elvált tőle. Igen udvariasan fogadott. 80 tanulója van, hárman tanítják őket. Az új tanterv szerint tanít. A fiúk épen tornásztak. Meghívtam a holnapi istentiszteletre imatermünkbe. Onnan Szongnéhoz értünk, aki nagy szeretettel fogadott. Egyik leánykája süteménnyel és szárított perszimonnal vendégelt meg, másik leánya és fiatal menye számára pedig orvosságot kért. Szong úr kis 5 éves fia örült jöttünknek. Nagyanyja azt mondta róla, hogy tud imádkozni. Sokat beszéltünk Szongnéval és menyét is figyelmeztettük, hogy az Úr Jézustól kérjen segítséget. Az Úr bizonyos jellel tudtunkra adta, hogy jó lesz hazafelé indulni. Utcánkba érve megeredt az eső. Meglátogattuk még a póstamester nejét és a ház tulajdonosát, az öreg Jangnét, aki előbb a jólét napjaiban nem ért rá eljönni, bár akkor a szomszédságában voltunk. Most özvegyen maradt. Egy szegényes kis szobában huzódik meg, hogy megélhessen a házbérből. Most meg a mindennapi élet terhe miatt nem jön.

A háború elég messze folyik tőlünk, itt csak nagyon ritkán hallunk valami hírt. Rendesen még a kínai híreket is az Európából jövő lapokból, vagy levelekből tudjuk meg. De sokat tessenek Kináért imádkozni, mert sok élet pusztul el a háború folytán. Vajjon hallották e az evangéliumot? Alig hiszem.

Én hála az Úrnak mindennel el vagyok látva, amire szükségem van. Az a gondolatom támadt, hogy nem lehetne-e most, a valutazárlat alatt, egy protestáns missziói előkészítő iskolát kezdeni. Kicsiben kell kezdeni és aztán nagyra növekszik az Úr kegyelméből. Pl. a finn szabad missziói társulatnak is csak egy egy munkásnője van Kínában. A vandsburgi ág is eggyel kezdte és már 14-re szaporodtak. A mustármagból nagy fa lehet... Én nem felejtkezem el önökért és drága Hazánkért imádkozni. Minden nap kérem az Urat, hogy evangéliuma terjedjen, hogy szentelje és egyesítse népét és, hogy hívjon, készítsen és küldjön munkásokat a misszióba. Hálát adok az Úrnak azért, amit már tett, és azért, amit tenni fog. Megkaptam az Élményeket és köszönöm... Most nem érek rá írni, most ki kell járni és szórni a magot, majd talán a nyáron, ha az Ur éltet. Ne tessék csomagot küldeni, az sok vámba kerül. *Tessék kis színes bibliai képeket küldeni a gyermekeknek,* mint nyomtatványt. Azt köszönettel veszem. A tavalyi körutam alkalmából fennmaradt perselypénzt tessék egy magyar misszionáriusképző felállítására használni. A Missziói Lapokat köszönöm és olvasom. Kedves sorai épen husvétra értek Tongtauba. Az Úr áldását és szent Lelkének erejét kívánva a pünkösdi ünnepekre, maradok sok szeretetteljes üdvözlettel mindazokhoz, akik imádkozó lélekkel gondolnak a külmisszióra —

1933. ápr. 30. *Kunst Irén.*

U. i. Jang evangélista nejével és kis Márton fiával Tongtaoban van; várja, hol készít neki az Úr helyet. (Ez a kis fiú az, akiről egyszer már hallottunk, hogy Luther Márton tiszteletére kapta a nevét.)

Külmissziói negyedóra.

Kedves gyermekek, eljött a missziói negyedóra. Kezdjük ezzel az énekkel: Jézus él! (A dunántúli énekeskönyvben a 216 ének, dallama: Jézus én bizodalmam.) Jézus él! Én is vele, Hol van, óh halál, hatalmad? Jézus él! Sír éjjele Csak új reggelig takarhat. Ott leszek, hol Uram van, Ez az én bizodalmam. — Mondatrészletenkint mondjátok utánam az imádságot: Mennyei Atyánk! Jézus Krisztus nevében kérünk, jöjjön el a Te országod. De jó lehet ott, ahol az ördög, a világ és saját testünk nem bánthat, ahol a Te szent, jó és tökéletes akaratod uralkodik, ahol a legnagyobb öröm az engedelmesség. Legyen meg Jó Isten nálunk is a Te akaratod! Amen.

Most befejezem a Lina néni történetét: (Az a gyermek is megérti, aki a történet elejét nem hallotta.) Beljebb a tengerparttól, gyönyörű, egészséges hegyvidéken, vadregényes erdőben kapott helyet Bokermann misszionárius új missziói állomás építéséhez. Fekete munkásaival hozzáfogott a fák döntéséhez. Azután mértek, ástak, fűrészeltek, ácsoltak naphosszat. Serény munka közben nem hiába fohászkodtak Isten áldásáért, csakhamar elkészültek az új épületek. A legnagyobb volt közöttük az iskola-kápolna. Ennek a tornyocskájába húzták fel azt a kis harangot, amit Németországból a betheli kórház betegei küldtek. Mikor minden készen állott, Bokermann elment a tengerpartra, hogy a régi állomásról a szerecsen gyermekeket és a felnőtt szerecsen tanítványait áttelepítse az új állomásra. Kisszeravében látta, hogy a szerecsenek úgy szeretik Lina nénit, mint anyjukat, csakhogy Lina néni betegen jár-kel az övéi között. A mocsárgőzös levegő megtámadta Lina néni egészségét, az orvos már sürgette, hogy mielőbb költözködjenek a teleppel magasabb, százaz helyre.

Egy napon elindult hát a vándorcsapat az új otthon felé. Napokig embermagasságú füves pusztán mentek, keskeny ösvényen libasorban. Lina nénit a láz gyötörte, szamár hátára ültették. Maga Bokermann is csak támolyogva ment előre, a füves puszta mocsárgőze neki is ártott. Mikor a hegység lábához értek, Lina néni halott halványan hanyatlott le a szamár hátáról, kis árvái sírva állták körül szegényt. A felnőtt szerecsenek függő ágyat kerítettek elő fürgén, rudakra erősítették azt és az ágyba helyezték el az ájuldozó Lina néni beteg testét. Hat erős szerecsen felemelte a hordágyat és megindult a menet a meredek hegyen felfelé. Fent a kápolna kis tornyából egy misszionárius leste a közeledő csapatot és mikor megpillantotta őket az őserdő egyik tisztásán, meghúzta a betheli harangot. A szerecsenek kicsinye-nagyja örült, Lina néni arca is örömtől sugárzott, mikor bevonultak az új ottkonba. De Lina néninek nem volt maradása itt. 24

óra mulva visszarendelte őt a Fő misszionárius a legeslegelső és legmagasabb missziói állomásra. Utolsó szava volt: Uram Jézus Krisztus!

Bokermann is súlyos betegen feküdt. Ebben a nyomorúságban érkezett meg egy távoli állomásról Langheinrich hittérítő. Örülni szeretett volna missziói testvéreivel az új állomáson. Öröm helyett azonban gyász várta, Lina néni a halottas-, Bokermann pedig a betegágyon feküdt. Másnap az erdő egyik kies helyén eltemették Lina nénit. A kis szerecsenek virágokat szedtek és sírva tették le azokat Lina néni sírjába. Langheinrich arról prédikált a nyitott sírnál, amit Jézus üzent a szmirnai gyülekezetnek: „Légy hű mindhalálig és neked adom az élet koronáját.“ Miközben azt énekelték: „Jeruzsálem magasan épült vár“, elhantolták a kedves halottat. Keresztjére azt írták: Krisztus az én életem, nyereségem nekem a halál.

Bokermann felgyógyult és Isten kegyelméből tovább vezette a missziói állomást.

Mondjátok velem Jézus Krisztus előbb idézett üzenetét: „Légy hű . . .“ Imádkozzuk most a Miatyánkot.

Sajnáljátok úgy-e Lina nénit, pedig ő bizonyosan él az ő Megváltója dicsőségében. Magunkat jobban sajnálhatjuk, ha még semmit sem tettünk Megváltó Urunk szőlős kertjében!

Énekeljük a kezdő ének 2. versét: Jézus él, sír nem temet, Ő országol mennyen s földön; Megdicsőít engemet, Hogyha pályám hűn betöltöm. Lesz Istennél jutalmam, Ez az én bizodalmam. *Nitschinger János* ev. tanító.

Ha valaki megkérdez,

hogy bizonyos vagyok-e üdvösségem felől, azt felelem: Igen, Isten kegyelméből. — Es, ha valaki tudni akarja, mire építem bizonyosságomat s azt várja, hogy most hallani fog megtérésemről s egyéb tapasztalataimról, amik kezeskednek üdvösségem felül, akkor így felelek: Bizonyosságomat három *semmire* alapítom. S ha erre csodálkozva néz rám s tudni szeretné, mit értek ez alatt, — akkor 3 énekverssel válaszolok: 1. Semmit sem vihetek Isten elé. . 2. Bennem s életemben nincs semmi jó e földön... 3. Semmi nem kárhoztathat engem, Merész hitemet semmi nem szegi, A pokol s lángjai hozzám el nem érnek, Kioltják Krisztus vére cseppjei. (A nemrég elhunyt Ihmels Lajos szászországi püspök idézte e részt egy telepessel való beszélgetéséből 1906-ban tartott előadásában. Mi Hanzmann Károly soproni lelkésztől idézzük, aki a jún. 20—23.-i soproni, theológiai konferencián előadásában tért ki erre.)

Egyéni, családi, iskolai, templomi imádkozásaink alkalmával gondoljunk a külmisszióra!

Adjunk hálát!

1. Hogy a legnagyobb nehézségek és válságok megtapasztalói lehetnek a legnagyobb magasztalók. 54. Zsoltár 5—6. v.

2. Hogy a magyar keresztyénség multjából mind több ébredési tünet csillan elő s ez sokakat bátoríthat az ébredéshez való csatlakozásra.

3. Hogy az egymást sűrűn követő konferenciák mind többet tárnak fel egyházunk lelki hiányaiból s abból, hogy ezen csak egy sokakat teljes átadásra gyújtó ébredés segít.

Imádkozzunk!

1. Hogy felismerhessük külmlssziói munkánk nagy hiányait s az egyéb irányú sok elfoglaltság ne gátolhassa annak kiépítését.

2. Hogy imádságaink „aranykosarában“ hűségesen hordozzuk a reánk bizott s a magukat reánk bizó lelkeket, különösen misszionáriusainkat.

3. A kardoskuti konferencia minden előadásáért, eszmecseréiért, hogy a lelki közösség mély kibontakozása mellett nagy elhatározások fogamzhassanak ott.

A misszióról való megemlékezésre különösen szenteljük oda minden hónap második keddjének estéjét. A júl. 11.-i megemlékezés alapigéje: 56. Zsoltár 5—14. verse; az aug. 9.-ié: 57. Zsoltár 5—12. verse.

HIREK.

Ehez a számhoz postai befizetési lapot mellékelünk minden előfizetőnk számára Tisztelettel kérjük azokat, akik előfizetésüket még nem rendezték, hogy ezen a befizetési lapon küldjék be előfizetésüket. Lapunk a legolcsóbb ujság, de ép ezért megjelenése is csak úgy biztositható, ha minden előfizetője eleget tesz kötelességének.

Lapunk jelen száma kettős szám. Azért jelentünk meg késéssel, hogy így a szünetelési időt rövidítsük.

A budapesti tagok jún. 13.-i összejövetelén Rácz Sándor meszleni lelkész előadását olvastuk: A külmisszió kiépítése a felnőttek gyülekezetében falun. Kanamori Pálnak a nagy japán evangélistának Önéletrajzából idézett: „Meggondolják-e a ker. népek, hogy az ezermillió pogány ugyanolyan lelki nyomorúságban sinylődik, mint amilyenben ők sinylődnének, ha az evangéliom nem jutott volna el hozzájuk. Nem gondolják-e, hogy ezek között a legcsekélyebb is olyan érték Isten szemében, mint anyjuknak, vagy apjuknak, testvérüknek a lelke. — Könyörgöm hozzátok, tekintsetek erre az ezermillió pogányra a mennyei Atya szivével, aki szerette őket és az Úr Jézus Krisztus szivével, aki meghalt értük. Mily nagy feladat ezt a meglátást bevinni a mi szük felelősségérzéssel felnevelődő falusi gyülekezeteinkbe! És mégis, ha hit van, az út is megvan hozzá. Bár hallhatnánk biztató hangokat más helyről is, ahol megpróbálták falusi gyülekezetben felgyújtani a külmisszió iránti szeretetet. A külmisszió is egy darab a Jézus igájából s aki megismeri, annak gyönyörűséges. Szeretnénk azonban tudni, voltak-e az idén is Meszlenben külmissziói tojást rakó tyukok? Tagjainkat, akik falun laknak, vagy a nyár folyamán falura látogatnak, kérjük, beszéljenek a magyar tyukoknak erről a legújabb, vagy legalább is sok helyen még ismeretlen fajtájáról. Szeretnénk ezentúl ezt is úgy nyilvántartani, mint a bélyeg, vagy sztaniol-papir gyűjtést. — Olvastuk még Kunst Irén levelét, melyben bő jelét láttuk, hogy mily sokszor időz köztünk imáiban. Javaslatai is vannak egy magyar külmissziói munkásokat előkészítő intézet felállítására. — Kegyelettel emlékeztünk meg Ihmels Lajos püspökről, akinek temetése előző nap volt. Édesapja volt a lipcsei misszió igazgatójának. Hozzá részvétet küldtünk. Jel. 2, 10. — Bibliamagyarázatot Sztehló Gábor bpesti s. lelkész tartott Esaiás 45, 14—15-ről. Isten maga is elrejtett s még inkább az a munkája, melyet bennünk folytat. Nagy baj, ha mi magunk nem akarunk rejtettek maradni. Szeretnénk pompás harangjáték lenni mindnyájan, olyanok, akik szolgálatukkal sokak figyelmét vonják magukra. Ez nem jól van így! Megváltónk megcsufoltatásba rejtette el magát. Nem baj, ha csak kicsiny vészcsengők vagyunk. Egy finn atya ezt hagyta végrendeletében fiaira: Legyetek ti csak mindig kegyelemért kolduló koldusok! — Júl. 11.-i összejövetelünkön Németh Károly elnök tart beszámolót a Lipcsei Misszió pünkösdi közgyűléséről, aug. 8-án pedig imaórát tartunk a kardoskuti konferenciáért.

Vezetőségünk kedves sorokat kapott Ihmels missziói igazgatótól Lipcséből. Már kiérkezett 3000 pengős adományunk. Azt köszöni. Az ősz végére tervbe van egy lipcsei misszionárius körutja hazánkban.

Nyiregyházáról megkaptuk a presbitérium hivatalos iratát közgyűlésünk és őszi konferenciánk meghívásáról. A konferencia ideje okt. 7—9. Programját szeptemberi számunkban hozzuk.

Székesfehérvárott folyamatban van fiókegyesület alakítása. Az ünnepélyes zászlóbontás okt. 22.-re van tervben. A tagok azonban már július elejétől megkezdték heti összejöveteleiket. Imádkozzunk munkánk ez új hajtásáért. I. Thessz. 5, 24.

Kardoskuti nyári konferenciánkat a helyi gyülekezettel és az evangéliumi iratterjesztás baráti körével rendezzük aug. 15—17. napjain. A konferencián szeretettel látunk mindenkit, aki egyházunk ébredésének s a misszónak ügyét szívén hordozza. Ellátási díj 5 pengő. Egy napra jövők két pengőt fizetnek. Jelentkezések Jancsó András lelkész, Kardoskut Csongrád megye — címre küldendők. Részvételi időtartam,

kedvezményes vasuti jegy igénylése pontosan megjelölendő. Jelentkezési határidő júl. 31. — A konferencia vezértémája: Krisztus élete a világban. Krisztus vére; országa; felelete a nyomor kilátására; szava a családhoz — külön előadásban kerülnek sorra. Egyéb témák: A hit gyökere, gyümölcse és elkötelező ereje a II. Péter 1. alapján. Presbiterek lelki közössége. Legsürgősebb iratterjesztési és külmissziói feladataink. Miért van szükség lelki ébredésre? Hogyan ébreszt ma Jézus? Az előadók sorában Misszióegyesületünk és a magyar lelki ébredés ügyének sok ismert munkását találjuk. Érdeklődők a teljes névsort olvashatják az Evangélikus Élet és a Harangszó júl. 9.-i számában. — A konferenciával kapcsolatban Orosházán és Tótkomlóson is lesznek aug. 15-én vallásos esték. Cselekedetek 4, 31.

A magyar jezsuiták misszionáriusai Kínában már rádió segítségével tartják fönn egymással az érintkezést.

Szombathelyi gyermekek! Köszönjük a szeretettel küldött bélyeg- és sztaniol-csomagot. Isten áldja meg buzdítótokat és a külmisszióra való gondolástokat.

Hogyan találta meg egy indiánus az Istenhez vezető utat. Egy fehér ember csodálkozva szemlélte a nagy változást egy megtért indiánusnak egész lényén és egész életén. Kérdésére, hogy mi történt vele, így felelt az indiánus: „Azt én így nem tudom neked megmondani, de ha eljössz velem arra a helyre, ahol keresztülmentem azon a nagy változáson, akkor megmutathatom.“ A fehér ember hajlandó volt erre. Amikor egy darabon bementek az erdőbe, egyszercsak megállt az indiánus. Száraz ágakat szedegetett, azt körbe rakta, középre odatett valami férget, aztán meggyújtotta a rőzsét. Mihelyt a féreg megérezte a forróságot, ide oda kezdett mászni a körben, de mindenütt tűz állta útját. Amikor így minden irányban hasztalanul próbálkozott, visszakuszott a kör közepére s kétségbeesve várta a pusztulást. Ebben a pillanatban benyúlt az indiánus a körbe, kezébe vette és kiszabadította a férget. Aztán így szólt: „Így bánt velem is Isten. Rájöttem, hogy bűnös vagyok, láttam, hogy veszélyben forgok s megpillantottam Isten haragos tekintetét magam fölött. Megpróbáltam elmenekülni, de tűz fogadott. Megpróbáltam második, harmadik irányba, de ott is tűz várt rám. Végre reményvesztve abbahagytam a próbálkozást s vártam a halált. Ekkor megragadott az Úr Jézus Krisztus és kiragadott a tűzből. Így mentette meg a lelkemet.“

Kimutatás

a magyarhoni ág. hitv. evang. misszióegyesület pénztárába 1933. május hó 20-tól f. évi június hó 20-ig befolyt összegekről:

Tagdíjak: Mayer Pál Iklad 4.— P, Mályusz Tibor Kispest 4.— P, Horváth Zsuzsanna Győr 3.— P.

Adományok: Szanyi Ferencné Bpest 2.— P, Lengváry Julia Bpest 1.— P, Szöcs Lajos Felsőszeli (30.— Ck.) 5.— P, Petri Sándorné Kassa (50.— Ck.) 8.53 P, Levéli konfirmandusok 8.— P, Bpest Társ utcai bibliakör 15.— P, „Atom“ 3.— P, Egy soproni evang. nő 5.— P, özv. Götz Henrikné Izmény 2.— P, Trenka Tamásné Bpest 5.70 P, Molnár József Ivánegerszeg —.50 P, Evang. diákszövetség Kőszeg 2.— P, Mucsfai előfizető 5.70 P, Szombathelyi ev. elemisták 3.62 P.

Perselygyűjtések: Mayer Pál Iklad —.09 P, Bpesti Üllői uti imateremben június hó 13-án tartott külmissziói óra 8.40 P, Taschner Ilonka Bpest 7.08 P, Wallrabenstein Katinka Bpest 5.74 P, Drenyovszky János kispesti vallástanár növendékei 1.28 P, Drenyovszky János kispesti vallástanár növendékei 6.03 P, Dr. Farkas Béláné Győr 1.36 P, Evang. lelkészi hivatal Győr 2.— P, Ozdi evang. vasárnapi iskolások gyűjtése a Massa-i (Afrika) misszionak 32.— P.

Adományok a Missziói Lapokra: Zoltán Emil Nagyszénás —.26 P, Hatvany Lajosné Pápa —.50 P, Klein Samuné Sopron, Mohr Henrik Bpest 2—2 P.

Az Úr megáldó, megsegítő és megoltalmazó kegyelme legyen velünk mindnyájunkkal!

Budapest, 1933. június hó 20 án.
Csekkszámla száma 16.188.

Broschkó G. Adolf pénztáros
IV., Deák tér 4. I. 1. sz.

Németh Vilmos könyvnyomdája Szentgotthárdon.

Mind a három részt **olvashatóan** a befizetőnek kell kitölteni. Ptp. 321—1.

Nyittasson csekkszámlát a m. kir. Postatakarékpénztárnál!

M. kir. Postatakarékpénztár

Elismervény

..... pengő ..... fillér, azaz

.....

..... P ..... f-ről, mely

összeget **17.270 számú

csekkszámlára a mai napon befizették.

A csekkszámla tulajdonosának neve és lakcíme:

Missziói Lapok, Győr

PÉLDÁNY

A postaalkalmazott aláírása:

M. kir. Postatakarékpénztár

Értesítő-lap

..... P ..... f, azaz

.....

..... P ..... f-ről.

**17.270 sz. csekkszámlára befizette:

PÉLDÁNY

Az értesítő-lap és könyvelési szelvény az aljegyzékhez csatolandó.

M. kir. Postatakarékpénztár

Könyvelési szelvény

..... P ..... f-ről.

**17.270

sz. csekkszámlára a mai nap befizette:

PÉLDÁNY

M. KIR. POSTA-
TAKARÉKPÉNZTÁR

BUDAPEST

V., Hold-utca 4. (Központ)
IX., Lónyay-utca 30-32. (Zálogüzlet)

Állami felügyelet és szavatosság!
Létesült az 1885 : IX. t.-c. alapján.

Üzletágak:

I. Takaréküzlet. Betétek előnyös kamatozásra. A mindenkor kamatláb bármely postahivatalnál megtudható.

II. Csekküzlet. Befizetések, visszafizetések s átutalások Magyarország egész területére és a külföldi (nemzetközi) forgalomban is.

III. Értékpapírüzlet. Értékpapírok vétele és eladása. Idegen pénznemek és devizák vétele és eladása a legelőnyösebb árfolyamok mellett.

IV. Zálogüzlet. Előnyös kölcsönök kézi zálogokra. Művészi és közhasználati tárgyak állandó árverése.

NYISSON CSEKKSZÁMLÁT A M. KIR. POSTATAKARÉKPÉNZTÁRNÁL!

A befizető díjmentes magánközleményei:

Stádium Rt. Budapest.

BALATON-
ALMÁDI
fürdő- és üdülőtelep

III

a Balaton legszebb
nyaralóhelye